

NARODNA STRAŽA

POJEDINI BROJ Din. 1-50.

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO
CLJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 18.

ŠIBENIK, 7. SVIBNJA 1926.

GODINA VI.

Štrajk u Engleskoj.

U Engleskoj je buknuo opći štrajk svih radnika, u kojem učestvuju do 5 milijuna radnika. Takvog štrajka još ne pamtí povijest. Da je do štrajka došlo, kriva je nezasićenost velikoga kapitala i engleski konservativizam.

Vlasnici rudokopa su naime uporno tražili, da se plaće rudara snize na visinu, na kojoj su stajale g. 1921. Rudari na to nijesu pristali, već su tražili, da plaće ostanu na današnjoj visini, dok se ne reorganizira ugljenska industrija. Pregovori su se tada konačno razbili. Vlasnici su se tad otpustili 1. svibnja ništa manje nego kakvi milijun radnika. Buknuo je odmah štrajk svih rudara u Engleskoj, komu su se u znak solidarnosti 3. svibnja priključili i svi ostali radnici, osobito čitavo transportno radništvo svih kategorija (željezničari, brodari, automobilski vozači) te svi metalurški i tipografski radnici. Proglašen je generalni štrajk svega radništva. Na konferenciji Trade Unionsa zaključak za proglašenje generalnoga štrajka prihvaćeno je sa 3,653.000 naprama 49.900 glasova. Upravljanje štrajkom povjerenje je generalnom savjetu radničkih sindikata kao diktatoru.

Zbog ove opće obustave rada saobraćaj u čitavoj Engleskoj je čisto paralizovan. Londonske ulice pružaju neobičnu sliku. Kako su u štrajk stupili i radnici podzemnih željeznica i autobusa, sve one brojne tisuće ljudi, koji svakoga jutra idu na posao u unutrašnji grad, moraju sada da idu pješice, dvokolicama i sličnim prevoznim sredstvima. Sve glavne ulice nagruvane su prolaznicima, tako da je promet jako otežan. Svaki parobrodarski promet sa engleskim lukama je prekinut. Nrovine ili opće ne izlaze ili u vrlo smanjenom formatu. Željeznice, tramvaji i omnibusi ne rade. London jedva dobiva životne namirnice.

Kralj je potpisao proklamaciju, kojom se vladi daje neograničena vlast. Vlada je proglasila iznimno stanje. Parlament je odobrio proglašenje iznimnoga stanja. Radnički vođe MacDonald i Thomas svu krivnju radi štrajka svaljuju na Baldwinovu vladu. Za sav kapitalistični svijet u Engleskoj ovaj je štrajk nešto nepojmljivo i neočekivano. Londonski „Times“ piše, da je ovaj štrajk jedna od najvećih i najtežih kriza, što ih je engleski narod proživio poslije burnih dana rušenja dinastije Stuarta. Radnički vođa Thomas izjavio je pak: „Rat je objavljen. Prilike se razvijaju žalosno.“

Francusko radništvo izjavilo je svoje simpatije engleskom radništvu. Isto tako i njemačko, koje je zaključilo, da će sprječiti svaki odvoz ugljena u Englesku. Sekretar druge (amsterdamske) internacionale izjavio je, da će internacionala dati engleskim štrajkašima pomoć od 200 milijuna holandskih forinti. Istodobno će izvršni odbor II. interna-

cionalne brzojavno dati naređenje svim organizacijama na kontinentu, da se energično bore protiv transportiranja ugljena u Englesku, a svima mornarima, da ne smiju uzimati mjesta na engleskim brodovima.

Ovaj štrajk, kako se općenito misli, bit će svakako od dalekosežnih posljedica ne samo po Englesku, nego i po čitav svijet. Ta odmah na prvi pogled lako je uvidjeti, da su tu ne vodi borba o plaće i radno vrijeme. Borba se vodi o temelje čitavoga socijalnoga uređaja i hoće li već jednom pobjediti načela modernoga gospodarstva. Engleski kapitalizam i konservativizam htio je da zadade smrtan udarac stoljetnoj strukovnoj organizaciji radništva, čemu se ovim skrajnim sredstvom

borbe najodlučnije odupelo izvrsno organizovano englesko radništvo.

Misli se, da bi štrajk mogao potrajati kakvih 5-6 tjedana. Ako konservativnoj Baldwinovoj vladi ne uspije da prisili vlasnike rudokopa na popuštanje, moglo bi vrlo lako doći do raspusta parlamenta, pak neka izbornici riješe ovaj veliki problem. Zato se najviše zauzimalju vođe radničke stranke, koji se nadaju, da bi na izborima radi nepopularnosti konservativaca oni dobili apsolutnu većinu i kasnije vladu. Njihova čisto socijalistička vlada pristupila bi tada dubokim socijalnim i političkim reformama, pak bi i vanjska politika pretrpjela velike promjene, što bi svakako izazvalo jednu novu međunarodnu situaciju.

losti postali najednom seljacima. Zadnje vrijeme se Radiću dogodila samo ta nesreća, da su mu se kao navlaš izneverila upravo njegova dva „seljaka“ ministra advokati dr Nikić i dr Šuperina te vratili među pokvarene k putaše. No hvala Bogu i to je sad već popravljeno!... Svećenik nije seljak, što vodi duše seljačkoga svijeta k Bogu, ni učitelj nije seljak, što uči seljačku djecu čitati, pisati i računati, ali Radić je seljak zato, što živi od seljačkoga novca!

Novinari su vrlo neljepo pisali o nekim radikalima i radićevcima, da krađu i varaju, pak su se zato Pašić i Radić morali uteći novom tiskovnom zakonu, da njim ušutkaju novinare. No ni to nije njih uplašilo. Oni su opet počeli da pišu o uglednim radikalima i radićevcima, kako su se obogatili s državnim novcem. Dok je Radić bio ministrom, zaista nije ima vremena, da progoni korupciju, a sada, kad je frenuo iz vlade, već u Beogradu je svečano izjavio, da će se sad u Zagrebu bez milosrđa boriti proti korupciji!

Svoj „seljački“ značaj pokazata je vlada i s novim zakonom o seljačkom kreditu. Svaka seljačka duša lako će dobiti novaca, ako bude htjela da se proda kojoj vladinoj stranci. Naši zajmovni zavodi prestat će djelovati, jer će davati novac u zajam razne vladine stranke. Ostat će samo još štedionice, jer se misli, da nitko ne će povjeravati svoga novca ljudima, o kojima su novinari tako neljepo pisali sve dotle, dok im vlada nije novim tiskovnim zakonom stavila nagubicu na usta. Kupovanje uakle seljačkih duša putem seljačkog kredita druga je glavna zasluga radikala i radićevaca!

Treća je, da će seljaci imati tu sreću i čast, da će platiti barem milijardu i po više nameta negotian, i to zato, da si za vječna vremena zapamte, kad su njima vladali veliki „seljaci“ Pašić i Radić, dr Stojadinović, dr Nikić i drugi. Kada smo tražili polakšice za uvoz kod carina, za uvoz modre galice, ministar financija nam je odgovorio, da će to dozvoliti u jesen, pa neka seljaci polijevaju svoje vinograde zimi. Carina na plugove, na modru galicu! To su malenkosti! Isto tako razne takse i visoke željezničke tarife.

Radić svejedno tvrdi, da je sadašnja vlada po svojim ministrima, po svome programu i svom radu baš „seljačka“! Tko će da u to i za čas posumnja?!

Ozbiljna riječ pred općinske izbore.

Velike nevolje tište narod. Golemi su tereti i potrebe grada i svih sela naših. Narod se u trudu muči i kidiše. No žalost nema nikakvoga napretka, pa ni olakšanja teškom stanju. Ne može da drukčije bude, kada nema korisnoga rada u samoj općini, te kada nema srednje, da se uzmogne doskočiti barem najhitnijim potrebama. Tako je sve zapušteno. Narod nema od nikud pomoći. Nema obrane. Nema čak ni ljubezne riječi.

Narod sve to dobro uvida i zna. I tuži se. S pravom tuži. Ima i zašto da se tuži. No neka stavi ruku na srce, promisli i prizna, da su tomu krive one neistine, kojima su tako lako nasjeda, zaveden od puste larme vikača, pa ostade bez prijatelja.

Evo sada se primiču općinski izbori. Radi se o tomu, u čije će ruke narod da predade upravu svoje kuće i svoga imanja, upravu općine, grada i sela. Kad tko od nas ima da komu dade na čuvanje svoj vlastiti novac, dobro se prije promisli, u koga se može pouzdati. Još više treba da se promisli narod, komu će da preda upravu svoje općine i svoju budućnost.

Narod neka dade svoj glas dostojnim, sposobnim, nesebičnim i radišnim ljudima, koji su dali dokaza ljubavi, rada i nastojanja za opće dobro; koji su dali dokaza duboke hrvatske i kršćanske svijesti. Izbor takvih ljudi jedini je lijek, da se dođe do ozdravljenja žalosnih, teških prilika.

Hrvatska Pučka Stranka predlaže narodu za vijećnike čestite ljude, na čelu kojih stoji prokušani radiša, poznati ljubitelj narodnoga dobra i napretka, savjestan upravnik, Hrvat dušom i srcem, naš vrli

Dr ANTE DULIBIĆ.

Hrvatska Pučka Stranka svijesna je, da time daje prigode narodu, da sebi pomogne poklonivši svoj glas, svoje povjerenje i svoju ljubav ovom tako dostojnom i zaslužnom mužu.

16. svibnja spustimo stoga svi svoju kuglicu u drugu žaru dra Ante Dulibića!

Dao Bog, da odluka naroda u ovim općinskim izborima bude narodu beričetna!

Dr Korošec o RR sporazumu i njihovoj „seljačkoj“ vladi.

Voda SPS dr Anton Korošec 4. t. mj. na glavnoj skupštini Seljačke Svezu u Ljubljani održao je veliki politički govor, u kojem je među ostalim kazao i ovo:

„Već skoro godinu dana imamo vladu, koja se hvali, da je vlada sporazuma i „seljačka“ vlada.

Sporazum se u vladi očitovao u tome, da su u vladini članovi međusobno nazivali: batinaš, kockar, džepar, gubavac, bitanga, vucibatina. Osobito sjajan dokaz sporazuma imali smo, kad je Radić izbacio Pašića iz vlade, a nato s još većom spremno-

šću Uzunović Radića. Danas već imamo treću Uzunovićevu vladu, koja kaže, da će nastaviti s dosadašnjim radom za sporazum. Zato moramo biti pripravní na još koji zanimivi prizor.

Druga glavna odlika vlade radikala i radićevaca je kako oni tvrde, ta, da je ona seljačka, i to po osobama, po programu i po radu. Nedjelju za nedjeljom je Radić u razgovorima i na zborovima jednoga ministra za drugim proglašavao seljačkim ministrom, tako da su konačno svi ministri od Pašića do generala Trifunovića po njegovoj mi-

Politički pregled.

5. t. mj. nastavljene su sjednice Nar. Skupštine. Do jačih događaja, koji su se očekivali, ipak nije došlo. Interpelacija o korupciji odgođena je čak tamo do 13.-15. svibnja, pošto je jednoglasno odgođena njezina hitnost. Prema vijestima iz Beograda čini se, da Pašić proračunano sve odgoda, kako bi pripravio sve potrebno, da dođe do svoga cilja, koji je očit, da naime ponovno dođe na vlast.

Interesovanje je pobudilo držanje Ljube Jovanovića, koji se odvojio od radikal-skoga kluba i sjeo na prazne klupe na krajnjoj ljevici. U toku sjednice k njemu

su prilazili pojedini radikalni poslanici i s njim razgovarali. Duže su se u razgovoru snijme zadržali ministar Maksimović, koji bi također sad htio ukloniti iz vlade Pašić, i seljak Dočić.

G. Pašić je zakazao sjednicu radikalnog kluba za jučer popodne sa dnevnim redom "konstituiranje", budući se g. Živković zahvalio na predsjedništvu te će predsjednikom biti izabran g. Pašić. Misli se, da će pitanje Jovanovićeve biti odloženo.

G. Lj. Jovanović upravio je protest radikalnog kluba, kojim dokazuje, kako Glavni Odbor nije kompetentan, da donese odluku o njegovom isključenju, pak da o tomu ima riječ klub.

Prošle nedjelje izvršila se u Celju fužija bivše Samostojne Kmetijske Stranke i Slovenske Republikanske Stranke u novu Slovensku KmetSKU Stranku, i to kao jedinствену sa HSS. Od prisutnih 150 delegata jedva ih je polovica pristala na tu fužiju.

Položaj je vlade vrlo nestalan. Pašić hoće po što poto da izjuri iz vlade Maksimovića. Uzunoviću se prijete demisijom Đuričić, Miletić i Simonović, ako to ne učini. Još nije jasno, da li će doći do cijepanja u radikalnom klubu.

Francuska i španjolska delegacija saopćile su Rifancima, da će 7. t. m. biti obnovljene vojničke akcije, ako do 6. t. m. ne prihvate zahtjeve saveznika od 14. pr. m. poglavito što se tiče izmjene zarobljenika. U noti se izražuje žaljenje, što zbog intranzigentnosti Rifanaca nije bilo moguće sklopiti razboriti mir.

Prema pisanju tal. štampe Mussolini u Italiji namjerava raspustiti opću konfederaciju rada, u kojoj su u većal udruženi radnici, koji pripadaju raznim socijalističkim frakcijama.

U petak 7. t. m. imala je da započne u Budimpešti glavna rasprava protiv mađarskih falsifikatora francuskih franaka, koja se očekivala sa silnim interesom. I u momentu, kad su dovršene posljednje pripreme za ovaj veliki proces, na dosad neobjašnjen način spajeni su svi istražni spisi, koji sačinjavaju materijal za ovu raspravu. Toliko se dakle mađarski falsifikatori boje sudal Time je dakako odgođeno konačno objašnjenje falsifikatorske čine.

Povodom uskrasnih praznika grčki diktator Pengalos pomislio je i pustio na slobodu sve oficire, koji su bili pošteđeni ili osuđeni povodom zadnje solunske pobune, kao i sve one oficire, koji su bili ranije zatvoreni.

U Rumunjskoj prigodom predstojećih parlamentarnih izbora došlo je do saradnje između nacionalista i zemljoradničke stranke te između generala Avarescu-a i nacionalnih manjina.

U čehoslovačkoj vode se pripreme, da se ukine ministarstvo prehrane. Likvidacija bi imala biti provedena još za činovničke vlade.

Proti nečudoređnoj modi!

Povodom danomice sve to nečudnijeg odijevanja ženskih donosimo ovaj ulomak iz "Pastirskoga lista dalmatinskih biskupa" 2. travnja 1924.:

"Ne možemo, a da ne podignemo svoj glas protiv velike sramote i sablazni za kršćanske duše, koja se već uvelike opaža i po zabitnim selima. Mislimo na savremenu žensku modu. Nerazumnim stvarovima sama narav daje odijelo, koje im štiti tijelo od ljetne žege i od svake druge nepogode vremena. A čovjek, razumni stvor, sam si stavlja i postavlja odijelo, koje mu služi, da se ne samo zaštiti od nepravde, nego i da udovolji osjećaju stida, koji je po naravi svakom čovjeku, osobito ženskom spolu, usaden u srcu i koji ga nuka i sili, da pokrije svoje tijelo i radi sebe, a još više radi drugih ljudi, jer može da budi pohotu, koja potiče na grijeh i diže se proti zakonu Božjem.

Ovaj glas naravi pripadnici divljih i poludivljih plemena u prašumama razumiju, pa i ako radi klime ne trebaju toliko zaštite za svoje tijelo,

Iz Hrv. Pučke Stranke.

HPS u općinskim izborima. Prigodom ovih općinskih izbora Hrvatska Pučka Stranka istupila je sa svojom samostalnom listom skoro u svim većim i važnijim općinama, kao u Šibeniku, Splitu, Sinju, Preku, Trilju, Makarskoj, Imotskom, Drišcu, Gornjem Primorju, Stankovcima, Pučiću, Klisu. U nekim općinama sa zajedničkom listom sa HSS, kao u Vodicama, Donjim Kaštelima, Salima, Vrlic, Benkovecu, Opuzenu, Postirima, Korčuli, Biogradu, Promini, Krajiškoj općini (Sestanovac). U nekim općinama HPS ide u izbore u sp. razumu sa drugim hrvatskim strankama i grupama, kao u Staromgradu, Poljicima, Dubrovniku, Silbi, Trstenom, Hvaru, Visu, Kunu, Selcima, Kninu, Jelsi, Muću, Tjensu (Murter) i Trogiru.

Razni sastanci. Prošlih dana naši prvaci predsjednik Stjepan Barić i glavni tajnik dr. Janko Šimrak održali su niz vrlo uspješnih sastanaka i zborova u imotskoj i driškoj krajinu te u stankovačkoj općini. Narod je s odobravanjem saslušao govornike, koji su ga u oznali sa sadašnjim političkim položajem. Na svim ovim sastancima moglo se opaziti, kako u narodu polagano ali trajno nastupa otrijeznjivanje od posljedica Radićeve demagogije i da se trijezni elementi našega sela vraćaju u Hrvatsku Pučku Stranku.

Zbor HPS u Splitu. Prošle nedjelje održan je u Splitu u Kluu "Eden" vrlo uspješni javni zbor Hrvatske Pučke Stranke. Iza g. Drage Bartulice, predsjednika Kluba HPS u Splitu, koji je otvorio zbor, govorio je predsjednik HPS g. Stjepan Barić. U svom govoru on je prikazao sadašnji politički položaj te lošu i štetnu Radićevu politiku, kao i dobro osvijetlio i istaknuo hrvatstvo i socijalni program Hrvatske Pučke Stranke, radi čega ona s pravom traži, zaslužuje i očekuje povjerenje hrvatskoga naroda u Dalmaciji. Na zboru su još govorili kandidati za opć. vijećnike gg. prof. Ivo Juras i Frano Ženko Donadini te prof. dr. Rubić.

Djački vjesnik.

Veliki sastanak Đačke Lige i "Pavlinovića" u Dubrovniku. Upravni odbor Lige odlučio je, da skupa sa "Pavlinovićem" 22. 23. 24. i 25. srpnja ove godine održati veliki sastanak u Dubrovniku, a ujedno i tečaj za sve naše organizacije. Na sastanku će predavati naši ponajbolji seniori o najaktuelnijim pitanjima. Naslovi predavanja objavit će se kasnije. Upozorujemo drugove, da već sada ozbiljno misle i da se spremaju na ovaj sastanak, jer on će biti odraz naših snaga. Napose molimo odbore pojedinih organizacija, da organiziraju posjet. Pripravni odbor nastoji, da svim posjetiocima izade ususret. Zasad javljamo, da brana i stan stoji 10 din dnevno, a i za popuste na željeznicama i parobrodima po-

ipak stanovite njegove dijelove pokrivaču. A kulturni, prosvjetljeni svijet, napredna, moderna žena ona izvrća svrhu odijela, pa ovo po vrsti robe, po kroju ima da posluži njenosti taštini, njenosti oholosti i drugim niskim strastima, želji, da se dopade drugima, a tako radeći radi protivno spomenutom naravnom zakonu, te, makar i ne imala svaka pojedina zlobnu nakanu pri tome, i nehote pobuđuje pohotu. Ova pojava, koja potječe od žena u velikim središtima, koje inače ne stoje na visokom stupnju i *nijesu na najboljem glasu u religioznosti i moralnosti*, u pokvarenoj atmosferi, po prirodnoj slabosti, iz obzira ljudskoga, iz sklonosti, da se oponaša, u ženskom svijetu postaje općenito-*mo bolesti*, koja ostavlja teških posljedica u moralnom i materijalnom pogledu i za pojedine osobe, i za obitelji, i zaciјelo društvo. To je "moda", onaj grdni način nečednog oblačenja, protivnoga ne samo kršćanskoj, nego svakoj stidljivosti i čednosti. Žalosno je, da je današnja ženska moda već dođe dotjerala, da se vide na ulici mlade i odrasle žene, kako bi se prije čestita i poštena ženska glava

brinut će se odbor. Drugovi, koji posjete sastanak, imat će sjajnu prigodu, da razgledaju Dubrovnik i njegovu okolicu. Program i ostalo javit će se naknadno. Dakle drugovi na posao! Pokažimo, što smo i što možemo. — Prijave treba slati na: O. Bonifacije Perović, Samostan Male braće — Dubrovnik.

NAŠI DOPISI.

Pred općinske izbore.

DUBRAVA, 3. svibnja 1926.

U nedjelju smo imali da vidimo u našem selu jednoga od najrjeđih gostova kod nas, jednoga gosp. profesora i direktora u miru. Nije došao, da nas vidi, da nas upita za naše jade i nevolje, nego da poradi za blok čisto protivhrvatskih stranaka za radikale, pribičevičevce, zemljoradnike, demokrate, što li! Kad je narod izašao iz crkve, pitao je: "Koji je ono veliki gospodin došao sa londonom?" I ljudi su se čudili: "Što će on danas u Dabravi?"

I kao obično na selu, okupili smo se oko svoga župnika, da je izgledala zbilja kakva sračna skupština, na koju nitko nije ni mislio, tako da su dva tri puta žandari dolazili, da rastjeraju mirni narod. Kad im se odgovorilo, da su ovakvi razgovori kod nas nešto obično i zašto da nam se ne da govoriti sa našim župnikom, uvidješe i sami: E, ljudi imaju pravo! I pustise nas u miru.

Poslije se počeo neki kupiti oko onoga velikog gospodina. Njih dvadesetak. Odosmo znatiželjni, da vidimo, što će biti sada. I govorio je gospodin profesor, kako su Srbi stvorili ovu državu, a o Hrvatima nije ni spomenuo, pa onda kako više ne smijemo, da se zovemo Hrvatima, nego samo Jugoslavenima. Čudno! A zar ne zna gospodin profesor, da se naša država zove Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca. Dakle u samom imenu države stoji i Hrvata. Kad ga upitase: "A kojim mi jezikom govorimo?" — priznao je i rekao: "Hrvatskim". Narod tad povika: "Onda smo Hrvati!" Poslije je opet pričao, kako se ni jedna vjera u nas ne napada, da su svi zaštićeni. Opet mu rekoše: "Napada se kat. vjera". — "Nije istina!" — stao je da viče. "Molimo, gospodine profesore, a zar pribičevičev kancel-paragraf nije proti kat. vjeri?" A on će: "Kancel-paragraf treba, kancel-paragraf je nuždan. Nije slobodno svecniku da govori bez odobrenja!" Sigurno čuli bismo bili još i ljepših: i o ukinitim katoličkim školama, o progonu Marijinih društava, kongregacija i drugih katoličkih društava, o ukinuću vjeronauka u školi, itd., da ga nije prekinuo njegov jedan vjerni pristasa tako gadom mržnjom i prostakom riječu prema kat. svećenstvu, da se morao zarumeniti svatko, pa i sam gospodin profesor.

Još je gospodin profesor govorio: "Pogledajte na druge liste i vidjet ćete, što su oni ljudi sve počinili, oni ili ocvci i dje-

zasramila bila, da ju je tko onako u kući zatekao: *ni gola ni odjevena*. Kratko, prozirno, usko, otvoreno, bez rukava odijelo, sve, rekao bih, kao da je navlaš učinjeno, da privlači pozornost i da podražuje niža nagnuća u drugima, a to je đavolska rabota, nedostojna kršćanskog imena i kršćanske časti.

Takav način odijevanja nije naš, nije narodan, nego je tuđinska roba, koja se našalost uvada već i u naša sela i prenaša na lijepa i čedna ženska odijela, koja se ističu svojom bijelinošću i ukusnim umjetničkim vezivom u živim, šarenim nar. bojama, da im se pravi kulturni svijet divi i zavida nam na to blagu.

Nova "kulturna" moda to narodno odijelo nagrđuje, uništava u danima slobode ono, što nam je kroz vijekove ropstva pomoglo sačuvati narodni i kršćanski karakter. "Kad bi Hrvatice znale — lijepo je rekao jednom prigodom jedan francuski biskup — "kako je lijepa njihova narodna nošnja, uvijek bi se tako odijevale, a ne bi se povodile za tuđom, često iskvarenom modom". Zato, kršćanske žene, gospode i djevojke, radi svoje duše, radi duše

dovi njihovi!" — "Molimo, gospodine profesore, a što imate reći nosiocu liste Hrv. pučke stranke dra Anti Đulbiću. Kažite, što je on za počelo!" Uhlvati ga u škripcu. "Ja nijisam ni spomenuo doktora Đulbića!" — "Ma vi ste rekli, da na drugu listu pogledamo, a na jednoj je i on!" Nekako se smeo! Poslije još dvije riječi sjeo na meko sjedalo u london i otišao u Šibenik neopremljena posla. Čujemo, da su u Šibeniku govorili: "Kako se brzo vratilo gosp. profesor iz Dabrave!"

Dubravljani pućani.

ORLOVSKI VJESNIK.

Dan katoličke omladine slaviti će se naredne nedjelje (9. svibnja). Orlovsko društvo dobro su se spremila za tu proslavu, pa je dužnost hrvatskih katolika, da posjete orlovске priredbe toga dana. Kako Dan katoličke omladine treba da donese i dovoljno materijalne pripomoći za katolički omladinski pokret, to je Hrvatski Orlovski Savez razaslao ovih dana sabirne arke za Dan katoličke omladine. Uvjereni smo, da će hrvatski katolici i u tom pogledu učiniti svoju dužnost i manifestovati svoju veliku ljubav za katolički omladinski pokret.

Internacionalni slet katoličkih gimnastičara u Rimu održat će se, kako smo javili, u mjesecu rujnu ove godine pod protektoratom Njegovе Svetosti sv. Oca Pape. Tom prilikom bit će i gimnastička natjecanja pojedinih gimnastičkih vrsta. Predsjedništvo H.O.S. stoji u pismenom saobraćaju sa centralnim sletskim odborom u Rimu, od kojega je ovih dana dobilo poziv, da predsjednik Hrvatskog Orlovskog Saveza bude član časnašnog predsjedništva sleta. — Orlovi, koji žele poći u Rim, neka se prijave kod Hrvatskog Orlovskog Saveza.

Pokrajinski orlovski slet u Požegi. Zaključkom predsjedništva Hrvatskog Orlovskog Saveza održat će se 7. i 8. kolovoza o. g. pokrajinski orlovski slet u Požegi. Taj će slet biti glavna ovogodišnja orlovska priredba. Nema sumnje, da će taj slet biti lijepa manifestacija orlovске misli i novi dokaz, da hrvatsko Orlovstvo sve više napreduje.

Okručni sletovi. Tomislavovo orlovsko okružje u Splitu priredit će svoj prvi ovogodišnji okružni nastup u Metkoviću 11. lipnja, kad se u Metkoviću drži katolički dan. Na taj će slet doći društva iz splitškog i mostarskog orlovskog okružja. — Sarajevsko orlovsko okružje priredit će svoj nastup u Varešu 23. i 24. svibnja. — Đakovačko orlovsko okružje imat će i ove godine svoj okružni nastup u Đakovu na Petrovo i Pavlovo. — Nastup zagrebačkog orlovskog okružja bit će u Ivančić-gradu, dok ćemo o ostalim ovogodišnjim nastupima donijeti obavijest naknadno.

Natječaj za igrokaze. Hrvatski Orlovski Savez raspisao je natječaj za izvorne

svoje braće i sestara, u ime javnoga morala, u ime svoga ponosa, časti i poštenja, za ljubav čednosti i stidljivosti, koja po naravi ima da bude vaš najljepši ured, kanite se pogubne, pretjerane mode. Budite slobodne slobodom, kojom Vas je Krist obdario, a ne budite ropkinje hirima "mode".

Ako pak ovo žalimo i osuđujemo u javnosti, još više moramo žigosati i prosvjedovati, te se neke ne žecaju, nečedno odjevene, po modi kulta golotinje, da pristupe na sv. sakramente. Zato neka poš. dušobrižnici one osobe, koje bi nepristojno i nečedno odjevene pristupile k sv. sakramentima, ne pripuštaju na sv. Pricest, nego naprosto da ih mimoidu."

Lijepo je rekao jedan crkveni dostojanstvenik: "Žensko, koje se bestidno odijeva, ili je izgubilo stid ili će ga domalo izgubiti". Iz toga možemo zaključiti, da se nijedna katolička ženska glava, kojoj je stalo do duše i do poštenja, ne bi smjela odijevati po "modi", u koliko se protivi kršćankom čudoredu!

Ovo stavljamo na sreće našem ženskom pomlatku!

ljerkaze, podesne za prikazivanje u orlovskim društvima. Potanje informacije o uvjetima za natjecanja mogu se dobiti kod Hrvatskog Orlovskog Saveza, pa se na to zainteresirani upozoruju.

Nabava odora. Kako se približuje vrijeme brojnih orlovskih ljetnih manifestacija i nastupa, to je neminovno potrebno, da si pojedini članovi orlovskih društava nabave članske odore. Jednako je potrebno, da se pojedina društva pobrinu, da si i narastaj pribavi narastajsku odoru. Potanje informacije o nabavi odora dobivaju se kod Gospodarskog odsjeka H.O.S.

KNJIŽEVNOST.

Ilja Jakovljević: „Na raskršćici“. Primi mi smo drugo izdanje ovog uspješnog romana, u kojemu je Jakovljević istupio s nesmiljenom kritikom današnjega društva. Njegov roman je izvršio jednu važnu socijalnu misiju, i dobro je, što se našao čovjek, da nam daje ovako ispravan prikaz trulosti u našem političkom životu. Netko je napisao, da se Jakovljević u svom romanu udaljio od svoga zavičaja. To stoji, ali samo toliko, što autor nije ovaj put prikazao samo jedan kraj, nego nas je upoznao sa zlom, od kojega trpi sva naša zemlja. Dok je u „Zavičaju“ impresionista on je u „Raskršćici“ analitik, koji secira sigurnom rukom. Tu osobinu vidimo i u njegovoj pripovijesti „Zemlja“, koja je izišla u ovogodišnjoj „Danici“. „Zemlja“ je jedna od „najzavičajskijih“ Jakovljevićevih stvari, no pisac u njoj nije samo lirik, nego i zabrinut posmatrač socijalnih nevolja. Mi toplo preporučamo njegov roman, koji je dokaz neumorne stvaralačke snage i otvorena manifestacija viših i moralnijih gledišta na današnje društvene pojave. Cijena je romana 20 dinara, a naručuje se kod pisca, Zagreb, Josipovac 22. — Av.

GOSPOD. PREGLED.

Regulacija Krke. U generalnoj direkciji voda izrađen je plan i predračun za regulaciju rijeke Krke u području koišinske općine. Prema predračunu ovi će radovi stajati 1.500.000 dinara. Ove će se godine izvršiti samo jedan dio tih radova, za koje je predviđen kredit od 100.000 dinara.

Regulacija Zrmanje. Ministarstvo poljoprivrede i voda odobrilo je kredit u iznosu od 100.000 dinara za preduzimanje radova na regulaciji rijeke Zrmanje kod Obrovca

Zagrebačka burza od 5. t. mj. notirala je: Din 802 75 za 100 austr.-šiliga, Din 10 975 za 1 švic. frank, Din 227 40 za 100 tal. lira, Din 275 40 za 1 engl. funtu u čeku, Din 56 70 za 1 dolar u čeku, Din 168 30 za 100 čeških kruna, Din 56 10 za 1 dolar u novcu, Din 13 53 za 1 njem. marku, Din 318 75 za 1000 din. ratne štete, Din 77 50 za 100 dinara invest. zajma. Tendencija padajuća u svemu.

Jesam li platio pretplatu?

IZ GRADA I OKOLICE.

Odgoda proslave Dana kat. omladine. Radi predstojećih općinskih izbora odbor mjesnoga Hrv. Kat. „Orla“ smatrao je zgodnim i potrebitim, da odgodi svečanu proslavu ovogodišnjega Dana kat. omladine do iza izbora. Međutim sve kategorije muškoga i ženskoga članstva vrlo marljivo vježbaju i pripremaju se za akademiju.

Razbojnici napali poštanski auto. Prošloga četvrtka napala je jedna razbojnička banda poštanski auto na pruži Obrovac-Gračac. Kad je auto naišao na mjesto udaljeno od Obrovca 15 km., a od Gračaca 11 km., gdje je put bio zasut kamenjem, otvorili su maskirani razbojnici vatru iz karabinka ciljajući u prvom redu u šofera. Trgovac Luka Lisičić iz Obrovca ubijen je, dok je jedan drugi putnik samo ranjen. Razbojnici su pretražili sve putnike i odnijeli 77.800 din. Prevrnuli su i isparali sve poštanske vreće, ali su našli samo 600 din. poštanskoga novca. Lješinu ubijenoga iznijeli su vani i pretraživajući ju našli su skrivenu ispod košulje krvavu lisnicu, u kojoj je bilo 30.000 din. Šoferu je oduzet jedino revolver. Kako saznajemo, šestorica su već uapšena i pritvorena u tammici kot. suda u Obrovcu. Za jednoga od njih, i to Lazu Milanka, kojega je šofer i jedan od putnika prepoznao po glasu, skoro je dokazano, da je učestvovao u napadaju.

Podupirućim članovima i članicama „Zore“ Uprava društva najobzbilnije se bavila mišlju, da otvori Pučku kuhinju, da može bar donekle doskočiti bijedi i nevolji tih naših siromaha. U tu svrhu uprava se bila obratila plemenitim darovateljima, da ju u tome potpomognu sa svojim mjesečnim doprinosom. Našao se lijep broj građana, koji su mjesečno doprinjali u tu svrhu. Nažalost humanitarna ideja društva nije se mogla radi velikih poteškoća oživotvoriti! Uprava društva odlučila je stoga, da sabrani novac u svrhu Pučke kuhinje udijeli preko Kr. Poglavarstva humanitarnog ustanovi „Uboški Dom“ uvjereni, da tim najbolje tumači namisao plemenitih darovatelja. Ujedno će društvo najpripravnije i dalje raditi, da se barem donekle ublaži bijeda i nevolja u gradu te će u tu svrhu i dalje provodati sabiranje mjesečnih do-

prinosa. Društvo će kroz najkraće vrijeme obući siročad našega grada. Uprava društva je stalna, da će kao i dosad naići na shvaćanje građanstva, te se već unaprijed najljepše preporuča i zahvaljuje. — Uprava Hrv. kat. ženskog prosvj. društva „Zora“.

Florijanovo. Naši vatrogasci i ove god. 4 tm. svečano su proslavili blagdan svoga zaštitnika sv. Florijana. Ujutro su, predvođeni svojom fanfarom, u monturi obišli gradom, a zatim prisustvovali svečanju sv. Misi u crkvi sv. Frane. Uvečer su imali skupnu večeru, a prije toga predvođeni fanfarom još jednom obišli gradom

Izlet „Šibenske Glazbe“. „Šibenska Glazba“ priređuje u nedjelju 9. t. mj. izlet za Trogir. Parobrod polazi u 9 sati prije podne, a povraća se uvečer u 9. Cijena za polazak i povratak iznosi 40 din. Predbilježbe prima odbornik g. Ivan Čičin-Šain. Za uzvrat će trogirski „Narodna Glazba“ posjetiti naš grad i prirediti koncert na sv. Jakova.

Otprema ribe. Splitska Trgovačka i Obrtnička Komora primila je od Direkcije Državnih Željeznica ovo saopćenje: Manipulacija brzovozne robe u službenim kolima putničkoga vlaka dozvoljena je, u koliko to prostor u službenim kolima dozvoljava, pa se stoga pošiljke svježih riba u manjoj količini, u koliko iste nijesu obložene ledom, mogu otpremati sa stanice Split i Šibenik sa putničkim vlakom. Pošiljke svježih riba, koje se nalaze u sanducima, obložene su ledom, ne mogu se utovarivati u prtljažna kola putničkoga vlaka, pa ni u ona brzih vlakova, jer se led raspada i nastaje curenje, koje bi znatno oštećivalo prtljagu, a naročito prtljagu inozemnih putnika, koji putuju na Jadran, i to naročito za vrijeme ljetne sezone, kada se i pošiljke morskih riba šalju u ledu i kada je opasnost još veća, da se led topi u slijed žege. — Otprema pošiljaka svježih riba predanih na otpremu kao sporovozna roba, te onih pakovanih u led, a predanih na otpremu kao brzovozna roba, vrši se sa mješovitim vlakovima, i to u brzovoznim kolima, koja su uvrštena u kompoziciju tih vlakova. Kretanje ovakvih kola u putničkim vlakovima obustavljeno je zbog preopterećenja vlakova na pruži, građenoj na gorskom terenu, da se time spriječi zakasnijanje putničkih vlakova Brzim vlakom mogu se otpremati pošiljke svježe ribe, koje nijesu obložene ledom, a to samo uz naplatu vozarine za brzi vlak. No ta otprema ipak ne bi mogla uslijediti u glavnoj sezoni, kada su svi, a naročito brzi vlakovi, prenatrpani putnicima i prtljagom, tako da ne dostaje mjesta i za samu prtljagu, a kamo li za pošiljke riba.

Pazar u Perkoviću. Općina je odredila, da se 7. t. mj. preotvori sezonski marveni pazar u Perkoviću, koji će se odsad redovito držati svakoga petka.

Ukidanje male mature. U amandmanima ministra prosvjete stoji: „Ukida se niži tečajni ispit i mjesto njega odsad će važiti ova odredba: Đak može preći iz 4. u 5. razred samo onda, ako u godišnjoj svjedodžbi četvrtoga razreda nema iz obaveznih predmeta, koje ima učiti u višim razredima odabranog odjeljka, više od polovine dovoljnih ocjena ili ako je svaka daljnja dovoljna ocjena naknadna barem veoma dobrom iz ma kojeg od tih obaveznih predmeta.“

Prvoga maja „Šibenska Glazba“ je kao obično obišla rano grad svirajući vesele koračnice. Radnici, zakličeni prvim majskim ružama, proslavili su svoj radnički dan šetajući. Inače sve je proteklo mirno, budući vlast zadržala bilo kakvu manifestaciju.

Đački izlet. Oveći broj srednjoškolarca u društvu osmorice profesora doputovao je u subotu iz Ogulina u naš grad. Obašavši grad pošli su sutradan s velikim brojem mjesnih đaka na slapove Krke, nakon čega su uvečer otputovali.

Vjenčanje. U subotu 24. pr. mj. vjenčao se Orao Tomislav Trlaja sa Orlicem Vicom Mikulandra. — U nedjelju 25. pr. mj. vjenčao se g. Dane Jadronja sa gđicom Vjekoslavom Guberina. — Sretnim mladencima srdačno čestitam!

IV. godišnjica Stega Izvidnika. Prošle nedjelje mjesni Steg Izvidnika proslavio je 4. godišnjicu svoga osnutka. Za ovu prigodu stigla je iz Splita oveća skupina izvidnika i planinki pod vodstvom g. prof. Kl. Barbeti-a. Na žel. stanici dočekali su ih svi mjesni izvidnici i planinke, te su zajedno sa splitskim gostima formirali povorku i predvođeni „Šibenskom Glazbom“ prošli gradom do Stolne Bazilike. Iza sv. Mise slijedio je blagoslov barjaka splitskih planinki i polaganje zavjeta. Tom je prigodom gimn. kateheta preč. g. Pian održao lijep prigodni govor. U Kazalištu je gđa Rismondo održala predavanje o planinkama. U gimnaziji održan je skautski zbor i pregled svih izvidnika i planinki. Popodne priređen je izlet u Skradin i na slapove Krke. Uvečer šibenski izvidnici i planinke ispratili su svoju splitsku braću i sestre do kolodvora.

Predavanja o vinarstvu. Gg. O. Ivon-Bilić i M. Bobanović, specijalisti u vinarstvu, održali su zadnjih dana u mnogim mjestima benkovačke okolice predavanja iz poljoprivrede, napose o pravljenju vina sumporanjem masta.

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 363.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem računuu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tešaj.

Ugljičnu kiselinu

konusi 10 i 20 kg.

TVORNICE P. TESLIĆ

— SISAK —

naručite uz mnogo jeftinije cijene od konkurencije kod

Braće Stude
Kaštel Stari

Hrv. Kat. Orlu da ovaj je Franjevački Samostan u Visovcu din. 30, da počasti uspomenu pk. dra Frane Dulibića. — Odbor harno zahvaljuje.

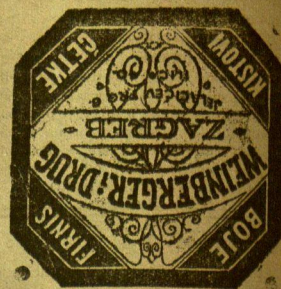
Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu *Tomice ud. Laurić*: Udruženje brljača i vlasuljara din. 95, Petar Torre din. 30 te Stjepan Marković, Pavao Goleš i Mirko Merlak po din. 20. Da počaste uspomenu *Filomene Urtić*: Obitelj Jose Tambače din. 50 i Jose Grubišić din. 40. Da počaste uspomenu *Kate ud. Skočić*: Dragomir i braća Škarica, dr Julije Gazzari te Obitelj pk. Mate Krunića po din. 20; Aleksandar Šupuk din. 15; Jose Tambača, Obitelj Vlade Kulića i Nikola Skalić po din. 10. Da počaste uspomenu *Šime Kronja*: Stipe Šare din. 50; Mate Peić i Mate Prgin

po din. 20; Obitelj Vlade Kulića, Nikola Skalić, Matija ud. Kronja i Stjepan Marković po din. 10. Da počasti uspomenu *Zan. Ante Viličić*: Dr B. Štambuk din. 20. Da počasti uspomenu *dra Erminia Montanari*: Mr Božo Mitošević din. 100. Da počaste uspomenu *Vilma Kramera*: Jerolim Defflipis din. 50 i Radnici kod „Monte Promina“ din. 104. Da počasti uspomenu *Fanny ud. Politeo*: Ivan Marčević din. 15. Da počasti uspomenu *Josipa Županović*: Josip Nakić din. 10. Da počaste uspomenu *Kate ud. Despot*: Jelica ud. Jurak pk. Ante din. 40 i Ivan Vučić pk. Andrije din. 10. Da počasti uspomenu *N. Stančić Rokotov*: Dr Vjekoslav Rimondo din. 30. Da počasti uspomenu *Virginia Businello*: Dr Petar Krvavica din. 20. Da počaste uspomenu *Ante Koštana*: Braća Tikulin din. 30; Ive

Belamarić pk. Tome, Obitelj Vladimira Kulića, Obitelj Ante Ungara i Ivan Bergnoci po din. 20; Vinko Šupuk din. 10 i Petra Ljubičić din. 5. Prigodom godišnjice smrti svoga oca Šime: Dunko Aras din. 15. Da počaste uspomenu *Pere Blaževića*: Josip Ungaro i Vladimir Kulić po din. 10. Da počaste uspomenu *Mande Isenić*: Obitelj Mihovila Matačića din. 20 te Andrija Bianchi, Ivan Vučić pk. Andrije i Vladimir Kulić po din. 10. — Svima darovateljima Uprava najharnije zahvaljuje.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

Tko oglašuje, taj napreduje!

KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

TVORNICA P. TESLIĆ - SISAK

podijelila nam je zastupstvo za DALMACIJU I CRNU GORU
pak molimo gg. interesente, da se za

Likere, Cognac, Rum, Rakiju i Ugljičnu kiselinu

obraćaju na nas Izvoz vina BRAĆA STUDE
KAŠTEL-STARI.

„POLAR“

Petroleum plinske svjetiljke najpodesnije za riholov, od 150 do 3000 svijeća jakosti. Zajamčena besprikorna funkcija, minimalan potrošak petroleja. 24 vrsta svjetiljaka. Najveće stovarište za S. H. S.
„PETROPLIN“ Zagreb, Draškovićeva 58.
Traže se povjerljivi zastupnici.

ZUBAR M. SMOLČIĆ

DIPLOMIRANA NA FRANKFURTSKOJ ZUBNOJ KLINICI

OTVORILA JE

NAJMODERNIJE OPREMLJEN

AMBULATORIJ

NA TRGU STJ. RADIČA (TRGU ZELENJ)

U KUĆI SKOČIĆ-MANDIĆ II. KAT.

TVORNICA KONOPA

GRGO UREM

— ŠIBENIK —

Strossmajerov put br. 65.

izradjuje konope svih mogućih vrsta i debljina.

Prodaja svih ribarskih predmeta.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

Podružnica Šibenik.

VLASTITA ZGRADA — — — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108 BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.
Ispostaya: BLED.

Dionička glavica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — **Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.**

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNIJE.
OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.